

**GEMENSAMT
TJÄNSTEUTLÅTANDE**

1(5)

2003-04-07

Stadsbyggnadskontoret
Strategiska avdelningen
Anna Karlström
Tfn 08-508 272 54

Dnr 1997-719-55

SBN 2003-04-24

Gatu- och fastighetskontoret
Region Ytterstad
Helene Nilsson
Tfn 508 263 78

Dnr 99-682-1816

GFN 2003-05-13

Stadsbyggnadsnämnden
Gatu- och fastighetsnämnden

Flatens naturreservat - godkännande av förslag

FÖRSLAG TILL BESLUT

föreslå för kommunfullmäktige att inrätta Flatens naturreservat enligt bifogat beslut.

Ingela Lindh
Stadsbyggnadsdirektör

Olle Zetterberg
Gatu- och fastighetsdirektör

Bilagda handlingar

- 1. Förslag till beslut för Flatens naturreservat**
- 2. Remiss- och samrådsredogörelse**
- 3. Finansiering av Flatens naturreservat**

SAMMANFATTNING

Flatenområdet utgör ett stort, fortfarande relativt lite exploaterat, naturområde mellan sjöarna Ältasjön och Drevviken, med sjön Flaten som sammanhållande element. Området pekas i översiktsplanen ut som ett av de områden som ska utredas för skydd som naturreservat. Flaten är idag Stockholms stads renaste sjö och används i stor utsträckning för bad. Inom området ligger flera koloniträdgårdsområden, camping, idrottsplats, etc. Dessa verksamheter kommer att kunna fortsätta bedrivas som idag.

Stadsbyggnadskontoret och gatu- och fastighetskontoret har i samråd med andra förvaltningar arbetat fram ett förslag till beslut om naturreservat. Beslutsdokumentet innehåller bakgrund, uppgifter om och beskrivning av området, avgränsning, ärendets beredning, grund för beslut, syfte och föreskrifter för naturreservatet samt uppgifter om förvaltare och tillsyn.

Syftet med naturreservatet är att för framtiden bevara Flatenområdet för friluftsliv, närrekreation och undervisning, samtidigt som områdets betydelse för växt- och djurlivet i Stockholm och i regionen säkerställs på lång sikt.

UTLÅTANDE

Bakgrund

I 1994 års budget fick gatu- och fastighetsnämnden i uppdrag att i samråd med stadsbyggnadsnämnden utarbeta förslag till avgränsning och relevanta bevarandebestämmelser för ett antal naturområden, däribland Flatenområdet.

Enligt en PM av gatu- och fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret (1995-02-20) gällande ansvarsfördelning mellan de två kontoren vid naturreservatsbildning anges att stadsbyggnadskontoret i samråd med gatu- och fastighetskontoret bör lägga fast ändamålet med skyddet, avgränsa området, utmärka området, utarbeta föreskrifter, sammanställa beslutsdokumentet o.s.v. I de fall staden är markägare har gatu- och fastighetskontoret ansvar att upprätta skötselplan med sköselföreskrifter, markdisposition och anläggningar.

Förslag till naturreservat

Naturreservatets avgränsning

Avgränsningen av naturreservatet har gjorts med utgångspunkt i områdets natur- och rekreativvärden, med hänsyn till gällande planer och markrättsinnehavares önskemål. Därför har Kaninholmen och Skrubba gård utgått ur reservatet. Se remiss- och samrådsredogörelse bilaga 2.

Flatenområdet är en del av den regionala grönstrukturen. Naturreservatet kommer att sträcka sig från kommungränsen i söder och omfattar delar av Drevviken, hela Flaten, området öster om Flaten mot kommungränsen bortsett från Skrubba industriområde, Skrubba gård och strandkyrkogården. Norrut följer naturreservatet kommungränsen och omfattar Stockholms del av Ältasjön, men undantar Tyresövägen, ett mindre vägreservat för cykelbana intill denna och fastigheten Solvärmen 1 mellan Flatenvägen och Tyresövägen. I väster gränsar naturreservatet till Stora Sköndal. Två fastigheter, Gebers och Listuddens gård, är inneslutna av naturreservatet, men de ingår inte i reservatet (se karta i bilaga 1).

Förenlighet med områdesbestämmelser och detaljplaner

Gällande områdesbestämmelser finns i Generalplan från 1964. Den har lagt fast markanvändningen för huvuddelen av det föreslagna reservatsområdet som ett allmänt tillgängligt natur- och fritidsområde, med tilläggsbeteckningar och illustrationer för bad och camping, koloniträdgårdar, vattenområden och lokala vägförbindelser. Tilläggsbeteckningar för vissa områden anger att enstaka byggnader kan få uppföras om områdets användning för avsett ändamål därigenom främjas. Generalplanen avsatte även mark för ombyggnad av Tyresövägen (väg 229) som område för trafikändamål inklusive skyddsområden; mark för en 200 kV kraftledning mellan Högdalen och Nacka, samt ett större område för allmänt ändamål runt Orhems gård och dåvarande Gebers konvalescenthem.

Naturresevatförslaget innebär att utbredningen av generalplanens anvisade områden för koloniträdgårdar preciseras. Avgränsningen, som helt överensstämmer med de markområden som idag enligt avtal mellan gatu- och fastighetskontoret är upplåttna till föreningarna, innebär mindre justeringar av generalplanens generella redovisningar.

För generalplanens anvisade områden för bad och camping innebär naturreservatsförslaget på samma sätt att området för anlagt bad liksom området för camping preciseras.

Sedan generalplanen fastställdes har Tyresövägen byggts ut med stöd av planen, delvis med en något annan utformning. Någon ytterligare större utbyggnad är inte aktuell, däremot kan ett cykelstråk från Skarpnäck mot Tyresö komma ifråga. Naturresevatet föreslås avgränsas så att delar av vägens skyddsområde ingår i reservatet. Detta är gjort delvis med hänsyn till topografin och till naturvärdena inom skyddsområdena. Inom generalplanens trafikområde i sydost låg redan år 1964 Skrubba koloniområde. Naturresevatförslaget anvisar här att koloniområdet ligger kvar, eftersom den i generalplanen reserverade vägutbyggnaden inte längre är aktuell. Vägverket, som är väghållare, har inte haft någon erinran mot detta vid samråd.

Kraftledningen har också byggts ut sedan generalplanen fastställdes. En kort sträcka av kraftledningsgatan föreslås omfattas av naturreservatet. Den vegetationsröjning som erfordras har tagits upp i skötselplanen, och påverkas därigenom inte av naturreservatsförslaget.

Generalplanen reserverar området runt Orhems gård för utökning av bebyggelsen norrut, för personalbostäder. Naturresevatförslaget kommer att förhindra denna möjlighet. Verksamheten vid Gebers konvalescenthem är numera nedlagd och behovet av personalbostäder därför ej längre aktuellt.

För området runt dåvarande Gebers konvalescenthem har generalplanen ersatts av detaljplan för bostäder (PI 95138). Detaljplanens öppna vattenområde föreslås ingå i reservatet. Reservatsförslaget reglerar inte anläggningar i vattenområdet. De illustrerade lägena för bryggor kommer därför att prövas på vanligt sätt mot strandskyddsbestämmelser som också gäller inom detaljplanen.

I sydost ligger Strandkyrkogården Skrubba inom detaljplan (PI 8178). Naturreservatet föreslås här avgränsas så att de värdefulla natur- och strandområdena vid Drevviken (i detaljplanen allmän platsmark-natur) ingår, liksom det öppna vattenområdet. De anläggningar som finns inom naturområdet är Drevvikens idrottsby, ett naturbad, samt ett område avsett för pumpstation. I idrottsbyn och vid naturbadet kommer samma verksamheter som bedrivs idag att kunna fortsätta. Området som är avsett för pumpstation har inte utnyttjats och kyrkogårdsförvaltningen har inte gjort sådana anspråk vid samrådet.

Kontoret bedömer att förslaget till naturreservat inte strider mot gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.

Skäl för naturreservatsbildning

Flatenområdet har urskilts som skyddsvärt på grund av dess höga naturvärden och betydelse för det rörliga friluftslivet i södra delen av staden. Flaten är också ett av Stockholms ekologiskt särskilt känsliga områden. Vattenområdet är särskilt känsligt för närsaltsbelastning och för ytterligare reduktion av tillrinningsområdet. Dessutom är Flatenområdet livsmiljö för hotklassade arter. Det innehåller gamla ädellövbestånd, våtmarker, små vattendrag och stränder av betydelse för den biologiska mångfalden.

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att för framtiden bevara Flatenområdet för friluftsliv, närrekreation och undervisning, samtidigt som områdets betydelse för växt- och djurlivet i Stockholm och i regionen säkerställs på lång sikt.

Syftet ska tryggas genom att:

- ? allmänhetens friluftsliv, rekreation och fritidsaktiviteter främjas.
- ? området sköts för att gynna dess natur- och kulturvärden.
- ? den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas.
- ? markanvändning och verksamheter får en lämplig utformning och avgränsning.
- ? information om områdets värden förmedlas till allmänheten.

Föreskrifter

För att trygga syftet med naturreservatet har föreskrifter som ska gälla inom naturreservatet uppställts. Dessa behandlar:

- A Vissa inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.
- B Vissa inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet utan kommunens tillstånd.
- C Angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.
- D Om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder mot att de åtgärder som anges i skötselplan utförs, eller mot att de mindre arbetsföretag utförs, som krävs för den normala skötseln av områdets byggnader och anläggningar. Föreskrifterna utgör heller inget hinder för fastighetsbildning för Orhems gård, enligt Fastighetsbildningslagen (1970:988), 3 kap 2§.

För ett antal områden inom naturreservatet (koloniområdena, Flatenbadet, idrottsområde/camping vid Flaten, miniracingbanan och Orhems gård) kommer det även i fortsättningen att vara tillåtet att göra vissa anläggningar utan kommunens tillstånd.

Ikraftträdande

Innan kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft ska ägare eller innehavare av särskild rätt till marken ha möjlighet att framföra erinran mot beslutet. Tiden för erinran får inte sättas kortare än en månad. Ägare eller markinnehavare av särskild rätt kommer att meddelas i samband med att kommunfullmäktige beslutar att inrätta Flatens naturreservat.

Hushållning med mark- och vattenresurser

Miljöbalkens hushållningsbestämmelser i tredje och fjärde kapitlet tillämpas vid beslut om naturreservat. Hushållningsbestämmelserna kommer till uttryck i Stockholms översiktsplan från 1999. Där är Flaten angivet som ett natur- och friluftsområde som ska bevaras.

Förvaltning och ekonomi

Stockholms stad ska vara ansvarig naturvårdsförvaltare för all mark inom Flatens naturreservat. I praktiken är det Skarpnäcks stadsdelsnämnd som föreslås ansvara för skötseln av reservatet. Stadsbyggnadsnämnden behandlar dispens- och tillståndsansökningar i enlighet med syfte och föreskrifter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara tillsynsmyndighet för naturreservatet. Gatu- och fastighetsnämnden ansvarar för genomförandet av beslutet, det vill säga kostnader för inmätning och uppmärkning. Kostnader för gatu- och fastighetsnämnden och Skarpnäcks stadsdelsnämnd redovisas i bilaga 3.

Slut